

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΠΕΜΠΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (ΑΟΘ)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1.

α	β	γ	δ	ε
Σωστό	Λάθος	Λάθος	Σωστό	Σωστό

A2.

1. α

$$Kv = 50.000 \times 1,05^{13} = 50.000 \times 1,16 = 58.000$$

2. γ

Ποσοστό ανεργίας = (Άνεργοι / Εργατικό Δυναμικό) \times 100

$$5 = (5.000 / \text{Εργατικό Δυναμικό}) \times 100 \Rightarrow \text{Εργατικό Δυναμικό} = 100.000$$

$$\text{Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός} = 50.000 \Rightarrow \text{Συνολικός πληθυσμός} = 100.000 + 50.000 = 150.000$$

ΘΕΜΑ Β

B1.

α.

Σε πολύ παλαιότερες εποχές κάθε νοικοκυριό ήταν αναγκασμένο να παράγει σχεδόν όλα τα προϊόντα που του ήταν απαραίτητα. Οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ νοικοκυριών ήταν πολύ περιορισμένες. Στη σύγχρονη εποχή κάθε άτομο συνήθως απασχολείται στην παραγωγή ενός μόνο προϊόντος (ή ακόμη και ενός μέρους κάποιου προϊόντος), ενώ ταυτόχρονα καταναλώνει πολλά προϊόντα, στην παραγωγή των οποίων δε συμμετέχει. Το φαινόμενο αυτό ονομάζουμε καταμερισμό έργων ή της εργασίας. Παράλληλα όμως με τον καταμερισμό των έργων αναπτύσσονται και οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ των ατόμων, γιατί διαφορετικά δε θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν οι διάφορες ανάγκες τους. Οι ανταλλαγές γίνονται με τη μεσολάβηση του χρήματος.

β.

Ο καταμερισμός των έργων έχει τεράστια σημασία για τη σημερινή οργάνωση της παραγωγής. Χωρίς καταμερισμό, ο τεράστιος πλούτος των σημερινών οικονομιών δε θα ήταν δυνατό να δημιουργηθεί. Τα πλεονεκτήματά του είναι τα εξής:

- (i) Κάθε άτομο μπορεί να απασχοληθεί εκεί όπου μπορεί να αποδώσει περισσότερο αντί να κάνει ταυτόχρονα και δουλειές στις οποίες δεν είναι αποδοτικό.
- (ii) Όταν ένα άτομο ασχολείται με μία μόνο εργασία, αναπτύσσει σιγά σιγά μεγάλη δεξιοτεχνία και ικανότητα στην εργασία αυτή και αυξάνει την απόδοσή του.

(iii) Η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Συνολικά έσοδα = $700.000 + 800.000 + 500.000 + 600.000 = 2.600.000 \text{ €}$

Ο κρατικός προϋπολογισμός ήταν πλεονασματικός κατά 200.000 €, άρα:

Συνολικά έσοδα - Συνολικές δαπάνες = 200.000 € \Rightarrow Συνολικές δαπάνες = $2.600.000 - 200.000 = 2.400.000 \text{ €}$

$2.400.000 = 500.000 + 600.000 + 400.000 + 550.000 + \text{Υπόλοιπες δαπάνες}$

Υπόλοιπες δαπάνες = $2.400.000 - 2.050.000 = 350.000 \text{ €}$

Κρατικός προϋπολογισμός έτους 2024	Ποσό σε ευρώ
Έσοδα	
Φόροι εισοδήματος	700.000
Φόροι περιουσίας	800.000
Φόροι δαπάνης	500.000
Έσοδα από δασμούς	600.000
Σύνολο εσόδων	2.600.000
Δαπάνες	
Δαπάνες για παιδεία	500.000
Δαπάνες για υγεία	EST.1993 600.000
Δαπάνες για ασφάλεια	400.000
Δαπάνες για επενδύσεις	550.000
Υπόλοιπες δαπάνες	350.000
Σύνολο δαπανών	2.400.000

Γ2.

Στο έτος 2025:

Δαπάνες για παιδεία = $500.000 + 500.000 \times 10/100 = 550.000 \text{ €}$

Δαπάνες για επενδύσεις = $550.000 \times 2 = 1.100.000 \text{ €}$

Συνολικές δαπάνες = $550.000 + 600.000 + 400.000 + 1.100.000 + 350.000 = 3.000.000 \text{ €}$

Τα συνολικά έσοδα παραμένουν 2.600.000 €.

Συνολικά έσοδα - Συνολικές δαπάνες = $2.600.000 - 3.000.000 = -400.000 \text{ €}$

Ο προϋπολογισμός είναι ελλειμματικός κατά 400.000 €.

Κρατικός προϋπολογισμός έτους 2025	Ποσό σε ευρώ
Έσοδα	
Σύνολο εσόδων	2.600.000
Δαπάνες	
Δαπάνες για παιδεία (+10%)	550.000
Δαπάνες για υγεία	600.000
Δαπάνες για ασφάλεια	400.000
Δαπάνες για επενδύσεις (+100%)	1.100.000
Υπόλοιπες δαπάνες	350.000
Σύνολο δαπανών	3.000.000
Αποτέλεσμα	-400.000

Γ3.

Τα δάνεια εσωτερικού που συνάπτει το Δημόσιο προέρχονται από τρεις πηγές:

- Μια πηγή είναι η Κεντρική Τράπεζα, δηλαδή το ίδρυμα που έχει το προνόμιο της έκδοσης χρήματος. Στην περίπτωση αυτή η Κεντρική Τράπεζα χρηματοδοτεί το Δημόσιο αυξάνοντας την ποσότητα του χρήματος (ουσιαστικά εκδίδοντας νέο χρήμα).
- Μια δεύτερη πηγή είναι οι αποταμιεύσεις του κοινού. Το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί από το κοινό εκδίδοντας ομολογιακό δάνειο. Με αυτόν τον τρόπο η αγοραστική δύναμη μεταφέρεται από τα άτομα στο Δημόσιο.
- Μια τρίτη πηγή είναι το εμπορικό τραπεζικό σύστημα, από το οποίο το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί με διάφορους τρόπους.

EST.1993

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Με τη βοήθεια των τύπων των κεφαλαίων 7 και 9, ο πίνακας συμπληρώνεται ως εξής:

Μέγεθος	2020	2021
Τιμή	40	32
Ποσότητα	10.000	11.000
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές	400.000	352.000
Δείκτης Τιμών (%)	100	80
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές	400.000	440.000
Κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ	2.000	2.000
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	200	220
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	150	160
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	120	120
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	30	40
Ποσοστό ανεργίας (%)	20	25

Έτος 2020

ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές = Τιμή × Ποσότητα = 40 × 10.000 = 400.000

ΑΕΠ σε σταθερές τιμές = (ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές / Δείκτης Τιμών) × 100 = (400.000 / 100) × 100 = 400.000

Κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ = ΑΕΠ σε σταθερές τιμές / Πληθυσμός = 400.000 / 200 = 2.000

Εργατικό δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι = 120 + 30 = 150

Ποσοστό ανεργίας = (Άνεργοι / Εργατικό δυναμικό) × 100 = (30 / 150) × 100 = 20%

Έτος 2021

ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές = Τιμή × Ποσότητα ⇒ 352.000 = Τιμή × 11.000 ⇒ Τιμή = 32

ΑΕΠ σε σταθερές τιμές = (ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές / Δείκτης Τιμών) × 100 ⇒ 440.000 = (352.000 / Δείκτης Τιμών) × 100 ⇒ Δείκτης Τιμών = 80

Κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ = ΑΕΠ σε σταθερές τιμές / Πληθυσμός ⇒ 2.000 = 440.000 / Πληθυσμός ⇒ Πληθυσμός = 220

Ποσοστό ανεργίας = (Άνεργοι / Εργατικό δυναμικό) × 100 ⇒ 25 = (40 / Εργατικό δυναμικό) × 100 ⇒ Εργατικό δυναμικό = 160

Εργατικό δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι ⇒ Απασχολούμενοι = 160 - 40 = 120

Δ2.

Ο Δείκτης Τιμών του έτους 2020 με έτος βάσης το 2021 είναι:

$\Delta T(2020 \text{ με Ε.Β. } 2021) = (\Delta T_{2020} / \Delta T_{2021}) \times 100 = (100 / 80) \times 100 = 125$

Το πραγματικό ΑΕΠ του 2020 σε σταθερές τιμές του 2021 είναι:

Πραγματικό ΑΕΠ₂₀₂₀ = (ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές 2020 / ΔΤ₂₀₂₀ με Ε.Β. 2021) × 100 = (400.000 / 125) × 100 = 320.000

Ισοδύναμα: ΑΕΠ₂₀₂₀ σε σταθερές τιμές 2021 = P₂₀₂₁ × Q₂₀₂₀ = 32 × 10.000 = 320.000

ΤΕΛΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
EST.1993

ΧΡΥΣΗ ΤΟΜΗ